

S. SAYISI : 116

1953 Yılı
Devlet Havayolları U. M.
Bütçesi

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe kanunu lâ-yihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/477)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2480

28 . XI . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 28 . XI . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarisının gerekçe ve ilisikleriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Katma Bütçe ile idare olunan Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1953 mali yılı (A/1) bütçesi 1952 yılına nazaran (2 103 715) lira fazlasıyla (10 451 934) lira ve (A/2) yatırımlar bütçesi (11 480) lira noksanıyla (2 742 555) liradır.

Her iki gider bütçesinin toplamı olan (13 194 489) liranın (7 000 000) lirası idare tarafından toplanacak gelir ile (2 638 196) lirası geçen yıldan devrolunan nakit ve (3 556 293) lirası da Hazine'den yapılacak yardımla karşılanacaktır.

A/1 Bütçesi - Fazlalıklar

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1952 yılı Bütçesi	1953 yılı teklif Bütçesi	Fazlası	
201	12	İller memurlar aylığı	44 100	50 700	6 600	4598 sayılı Kanun gereğince 1953 yılında kadro üstünde terfi edecek (5) memurun derece farkı olup geçen yıla nazaran (6 600) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
202	11	Merkez memurlar ücreti	36 600	37 500	900	1952 yılı ödeneği esas kadroya nazaran (300) lira noksan olduğundan ve 4598 sayılı Kanun gereğince 1953 yılında terfi edecek (1) memurun derece farkı olan (600) lira ile birlikte (900) lira fazlasıyla ödenek istenmiştir.
	21	Merkez hizmetli ücreti	2 579 099	2 888 999	309 900	Yeniden açılacak Eskişehir ve Kars meydanlarıyla Bayındırlık Bakanlığınca muhtelif meydanlarda inşa edilmiş tesislerde ve milletlerarası sivil havacılık anlaşmasına göre hava seyrüsefer emniyetinin temini için kurulacak hava trafik işlerinde çalıştırılmasına lüzum ve zaruret hâsıl olan personel için (309 900) lira ödeneğe ihtiyaç olduğundan 1953 yılı ödeneği (2 888 999) lira olarak teklif edilmiştir.
209	11	% 5 ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkı	156 024	173 465	17 441	1953 yılı memurlar aylığı (227 402) lira ücretli memur ve hizmetliler ödeneği (2 926 500) lira olduğundan toplamı (3 153 902) liranın % 5,5 hesabıyla tutarı (173 465) lira olup geçen yıla nazaran (17 441) lira fazlasıyla tesbit edilmiştir.
	12	% 1 ek ödenek	28 368	31 539	3 171	1953 yılı memurlar aylığı ve hizmetliler ücreti toplamı (3 153 902) liradır. 4534 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 14 ncü maddesinin (F) fıkrası ve 55 nci madde ile 66 ncı maddenin (C) fıkrasına nazaran mevcut ödeneğin % 1 olan (31 539) lira geçen yıla göre (3 171) lira fazlasıyla teklif edilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1952 yılı Bütçesi	1953 yılı teklif Bütçesi	Fazlası	
	14	Sandık yönetim giderleri	7 864	8 743	879	Sandık yönetim giderleri karşılığı olarak Emekli Sandığına ödenmek üzere % 5 emekli ve % 25 giriş karşılığı olarak bütçeye konulan ödeneğin 0,0304 nispeti üzerinden (879 lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
211	10	5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş parası, tazminat ve başka giderler	256 372	275 032	18 660	1953 yılı hava programına nazaran (4 306 118) kilometre uçuş yapılacaktır. 5213 sayılı Kanun gereğince uçuş personeline verilecek kilometre uçuş parasıyla tazminat ve ikamet masrafları için geçen yıla nazaran (18 660) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
302	10	İller kırtasiye	2 000	2 500	500	1953 yılında Eskişehir ve Kars meydanları açılacaktır. Hem bu meydanlar ihtiyacının ve hem de kırtasiye maddelerinde görülen fiyat yükselmesini karşılamak üzere (500) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
	20	İller döşeme	155 250	425 000	269 750	Bayındırlık Bakanlığınca inşa edilip idareye teslim edilmiş olan Yeşilköy meydanındaki yola binası için açılan müsabaka neticesi idarece satın alınan proje üzerinde bu binanın (500 000) liraya kadar tefrişi tahakkuk etmiş ve (100 000) liralık tefriş işi 1952 yılında eksiltmeye konulmuştur. Esaslı tefriş işinin tamamlanmasını temin etmek üzere (400 000) liraya ve (22) meydanın mefruşatını karşılamak için de (25 000) liraya ihtiyaç olduğundan geçen yıla nazaran (269 750) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
	30	İller demirbaş	4 750	14 750	10 000	1953 yılında yeniden açılacak Eskişehir ve Kars meydanlarıyla mevcut (20) meydanın demirbaş ihtiyacını karşılamak üzere geçen yıla nazaran (10 000) lira fazla ödenek istenilmiştir.
	40	İller öteberi giderleri	10 000	20 000	10 000	1953 yılında yeniden açılan meydanlarla birlikte (22) meydanın çeşitli öteberi giderleriyle satın alınacak malzemeler için yapılacak ilân bedellerini karşılamak üzere geçen yıla nazaran (10 000) lira fazlasıyla (20 000) lira teklif olunmuştur.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1952 yılı Bütçesi	1953 yılı teklif Bütçesi	Fazlası	
306	12	İller kira bedeli	35 000	40 000	5 000	1953 yılında yeniden açılacak Eskişehir, Kars hava meydanlarında kira ile tutulacak bina ve garajların temini için geçen yıla nazaran (5 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
307	40	Yabancı memleketler yolluğu	15 000	30 000	15 000	1953 yılında yabancı memleketlerden satın alınacak malzeme için gidecek heyete ve hacı seferlerini tanzim üzere Beyrut ve Cidde'de bulundurulacak memur ve personelin harcırah yolluklarını karşılamak için 1952 yılına nazaran (15 000) lira fazlasıyla (30 000) lira teklif olunmuştur.
309	31	İller yer ve deniz taşıtları elektrojen grupları buharlı kazanlar ve diğer tesislerin işletme giderleri	270 000	400 000	130 000	1953 yılında açılacak olan Yeşilköy yolu binası buharla teshin edileceğinden ve İzmir, Diyarbakır, Erzurum ve Elâzığ meydanlarında inşa edilip teslim alınacak elektrojen gruplarıyla büyük yolu otobüsleri ve yeniden satın alınacak (6) adet kamyonet için (400 000) liralık akar yakıt alınacağından geçen yıla nazaran (130 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
	32	İller yer ve deniz taşıtları, elektrojen grupları buharlı kazanlar ve diğer tesislerin donatım ve onarım giderleri	85 000	100 000	15 000	1953 yılında yeniden satın alınacak (3) büyük (8) küçük tip yolu otobüsüyle (6) adet komyonetin bir yıllık donatım ve onarımalarını karşılamak üzere geçen yıla nazaran (15 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
	41	Hava taşıtları işletme giderleri	2 868 989	4 184 203	1 315 214	1953 yılı hava programına nazaran (14) yurt içi ve (3) yurt dışı hatları üzerinde yapılacak seferlerde (4.306.118) kilometre mesafe katedilecek ve bu müddet zarfında (7.608.451) litre benzin (152.216) litre yağ (17.804) litre alkol ve (3.000) litre de hidrolik yağı sarfedileceğinden bu giderler için (4.184.203) liraya ihtiyaç olduğu bilhesap tahakkuk etmiş ve geçen yıla nazaran (1 315 214) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.
	412	Sihhi gereçler	20 000	27 000	7 000	Memleket sağlık davasının halli yolunda uçaklarımızın Şark vilâyetlerinden Garp illerine gelirken uçakların dış aksamı ile motör ve diğer tesislerinin arasında saklanması muhtemel.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1952 yılı Bütçesi	1953 yılı teklif Bütçesi	Fazlası
----	----	-----------------	----------------------	--------------------------------	---------

421		Posta ve eşya nak- li tazminatı	00	1 000	1 000
-----	--	------------------------------------	----	-------	-------

haşerelerin imhası için D. D. T. li filit pompalarının kullanıl-
ması Sağlık Bakanlığınca bildirilmiş olduğundan bu ihtiyaç
için (5 000) lira ve yeniden açılacak Eskişehir ve Kars mey-
danlarında bulundurulması zaruri olan ilk âcil müdavat için
sıhhi malzeme ve pansıman eşyası satın alınması için (2 000)
lira olmak üzere geçen yıla nazaran ceman (7 000) lira fazla-
siyle ödenek istenilmiştir.

Gerek P. T. T. İdaresine ait nakledilen posta maddeleri ve ge-
rekse yokculara ait eşya ve mesajeri zayiinden dolayı ilgililer
tarafından istenilen tazminatın karşılanabilmesini temin için
yeniden açılan bu bölüm ile (1 000) liralık ödenek istenilmiştir.

2 136 015 Fazlalık toplamı

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1952 yılı Bütçesi	1953 yılı teklif Bütçesi	Noksanı	
201	11	Merkez memurları aylığı	177 000	176 700	300	Merkez memurları kadrosu üzerinden yapılan hesaba nazaran (300) lira fazla olduğundan bütçeden çıkarılmıştır.
204		Yabancı uzmanlar ücreti	162 000	160 000	2 000	(160 000) lira kâfi geldiğinden (2 000) lira bütçeden çıkarılmıştır.
302	50	İller aydınlatması	55 000	45 000	10 000	Sarfiyat seyrine nazaran (45 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden (10 000) lira çıkarılmıştır.
304	21	Merkez telefon giderleri	15 000	10 000	5 000	Merkezde mevcut telefonların yıllık sarfiyatına nazaran (10 000) liranın kifayeti anlaşıldığından (5 000) lira bütçeden çıkarılmıştır.
307	50	Yabancı uzmanlar yolluğu	30 000	15 000	15 000	(15 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden çıkarılmıştır.

32 300 Noksanlıklar toplamı.

Beyanı

Lira	K.	
8 348 219	00	1952 Yılı Bütçesi
2 136 015	00	1952 Yılına nazaran fazlası
10 484 234	00	
32 300	00	1952 Yılına nazaran noksanı
10 451 934	00	1953 Yılı teklif bütçesi

A/2 Yatırımlar

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1952 yılı Bütçesi	1953 yılı teklif Bütçesi	Fazlası	
752	30	Amerikan - İngiliz kredilerinden satın alınan malzeme bedelinin taksitleri olup Hazineye ödenecek paralar	371 035	382 555	11 520	1953 yılında İngiliz taksiti için (117 883) lira ve Amerikan taksiti için (259 672) lira ödeneceğinden ayrıca kambiyo değişikliği olarak (5 000) lira hesap edilmiş olduğundan mecmuu (382 555) lira olup geçen yıla nazaran (11 520) lira fazlasıyla ödenek istenmiştir.
						Noksanı
701	10	Meydanlar bina onarımı	173 000	150 000	23 000	Meydanlarda mevcut binaların onarımı için (150 000) liralık ödenegin kifayeti anlaşıldığından geçen seneye nazaran (23 000) lira noksaniyle teklif edilmiştir.

Beyan

2 754 035 1952 yılı Bütçesi
11 520 fazlası

2 765 555
23 000 noksanı

2 742 555 1953 yılı teklif bütçesi

Gelir Bütçesi gerekçesi

1951 Mart ayından Ağustos 1951 sonuna kadar (2 916 012) lira 39 kuruş gelir elde edilmesine mukabil 1952 yılı aynı müddet zarfında (718 191) lira fazlasıyla (3 634 203) lira gelir toplanmıştır.

Mali yıl sonuna kadar geçecek altı aylık müddet zarfında Eylül ve Ekim ayları faal olup diğer dört ay kış seferlerine inhisar olduğundan bu müddet zarfında (300 000) lira fazla gelir toplanacağı ümit edilmektedir.

Yakarıkta arz edilen tahsisat beyrinin 1953 yılında aynen devam edeceği tahmin edildiğinden müfredatı aşağıda gösterildiği üzere 1952 yılına nazaran 1953 yılı gelirinin (1 400 000) lira fazlasıyla elde edileceği göz önünde bulundurularak Gelir Bütçesi bu esasa göre hazırlanmıştır.

	1952 Tahmini	1953 yılı Fazlası	1953 yılı Tahmini
1 — Bilet geliri	4 670 000	1 120 000	5 790 000
2 — Bagaj >	200 000	40 000	240 000
3 — Çeşitli >	730 000	240 000	970 000
	<hr/> 5 600 000	<hr/> 1 400 000	<hr/> 7 000 000

Hazineden yardım

4. 1953 yılı A/1 gider teklif bütçesi (10 451 934) ve A/2 yatırımlar bütçesi (2 742 555) lira olmak üzere her iki gider bütçesi toplamı 13 194 489) lira olup bu giderlere karşılık 1953 yılı gelir tahmini (7 000 000) liradır.

1953 yılına geçen yıldan devrolunacak nakit miktarı (2 638 196) lira olduğundan gelir tahmini ile birlikte (9 638 196) liraya baliğ olmaktadır.

Bu miktar gider bütçeleri toplamı olan (13 194 489) liradan çıkarıldığı takdirde geriye kalan (3 556 293) liranın Hazineden yapılacak yardım miktarı olacağı tahakkuk etmiş bulunmaktadır.

Geçen yıldan devrolunan paralar

5. Bütçenin hazırlandığı zaman gerek banka mevcudu ve gerekse mali yıl sonuna kadar elde edilecek gelir miktarı ile birlikte (9 965 672) liraya baliğ olan nakit mevcuduna karşılık taahhütler ve Ağustos 1952 den mali yıl sonuna kadar yapılacak tediyeler toplamı olan (7 327 476) lira çıkarıldığı takdirde 1953 yılına (2 638 196) lira devrolunacağı anlaşılmıştır.

Rapor

31.1.1953

Bütçe Komisyonu Riyasetine

Yüksek Komisyonca tetkiki bize havale buyrulan Devlet Havayolları 1953 Mali yılı Bütçesine dair görüş ve mütalâalarımızı arz ediyoruz.

Ulaştırma Bakanlığına bağlı katma bütçeli Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün Bütçesi 1952 Mali yılı Bütçesine nazaran A/1 cetvelinde 2 112 715 lira fazlalık, A/2 cetvelinde 11 480 lira noksan ve B gelir bütçesinde ise 2 092 235 lira fazlalık mevcuttur. Gerek masraf ve gerekse varidat kısımlarında ehemmiyetli artışın müşahade edilmesi bu müessese faaliyetinin hepimizce arzu edilen hızlı bir seyirle gelişmesinden ileri gelmektedir.

Faaliyeti

Hava yolculuğu bugün artık lüks bir mahiyet taşımamaktadır. Halkın hava yolculuğuna karşı her surette itimat ve alâkası gün geçtikçe artmaktadır. Hiç şüphesiz memleketin iktisadi hayatının son yıllardaki canlılığı havayollarında gördüğümüz inkişafın en mühim sebeplerinden birini teşkil etmektedir. Vatandaşlarımız, zaman mefhumu kıymetlendikçe, en seri vasıtalara rağbetlerini arttırmaktadırlar.

Memleketimizin coğrafik bünyesi ve umumi durumu, yani genişliği, iş merkezleri arasındaki mesafenin fazlalığı ve karayollarının natamam oluşu, havacılığın inkişafı için müsait hususiyetler arz etmektedirler. Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü muhtaç olduğu bünyevi revizyona tâbi tutulup Devletin iktisadi bir teşekkülü haline getirilirse bugün dahi Maliye Bakanlığına yük olmadan kendi gelirleri ile idare edilmek suretiyle daha süratli gelişme imkânlarına malik olabilir.

Havayollarına karşı rağbetin gün geçtikçe nasıl arttığını öğrenmek için şimdiye kadar yaptığı faaliyet ve sağladığı gelirleri senelere göre bir tabloda göstermekte fayda vardır.

Sene	Sefer		Yolcu		Bağaj, gazete, posta ve çeşitli diğer gelirler	Umumi toplam
	Aded	Kilomet.	Aded	Lira	Lira	Lira
1938	269	128.347	399	14 963	607	15 570
1939	923	387.330	2669	37 718	5 090	42 808
1940	556	228.070	1221	20 361	3 359	23 720
1941	507	177.060	2189	34 885	6 876	41 761
1942	844	358.300	5481	148 721	13 731	162 452
1943	967	365.220	5691	218 636	38 722	257 358
1944	1822	615.058	14249	485 729	64 019	549 748
1945	2382	718.073	18221	572 831	64 495	637 326
1946	3105	850.909	37308	1 057 638	123 832	1 181 470
1947	6668	1.788.139	74388	2 461 964	237 989	2 699 953
1948	7322	1.978.399	72262	2 536 683	373 746	2 910 429
1949	8748	2.365.773	77262	3 572 619	507 844	4 080 463
1950	10242	2.847.814	86331	4 118 447	991 727	5 110 174
1951	10699	2.980.257	112665	5 151 035	1 171 377	6 322 412

Eldeki hava taşıtları

A) Bugün Devlet Havayolları İdaresinde 1946 senesinde Amerikalıların Orta - Şark'ta bıraktıkları Douglas tipi uçaklardan bize açılan 10 000 000 dolârlık krediden alınan 33 adet (ki bunların 26 sı halen faal, 5 i kabili tamir ve 2 si de gayrikabili tamirdirler). Bunlar yük uçakları idi, fabrikalarımızda yolcu uçağı haline ifrağ edildiler. Motörleri de miadlarını doldurmuş olduklarından yine fabrika ve atelyelerimizde esashi revizyona tâbi tutulmuşlardır.

B) 7 adet Domini ve 5 adet Yunkers tipi uçak, gerekli malzeme temin edilemediğinden işliyecek durumda değillerdir.

Yakın âtide alınması muhtemel uçaklar

EXIMBANK'ın Devlet Havayollarımıza 8 200 000 dolârlık kredi açması çok muhtemeldir. Bu krediden ezcümle şu uçakların alınması düşünülüyor :

4 adet 40 - 60 kişilik yolcu uçağı

5 adet 9 - 10 kişilik yolcu uçağı

İdarenin elinde mevcut yer taşıtları

37 Adet yolcu otobüsü

15 » Kamyonet

13 » Kamyon

3 » Kaptıkaçtı

6 » Jeep

8 » Yangın arabası

7 » Şihhiye arabası

5 » Arazör

1 » Benzin tankı

Alınacak yer taşıtları

3 Adet yolcu otobüsü (26 kişilik) 1952 Bütçesinden

7 » » » (26 ») 1953 »

6 » Küçük yolcu otobüsü 1953 »

4 » Telsiz tesisatlı kamyonet 1953 »

Hava meydanları ve binaları

1952 senesinde vilâyetçe Kars'ta ve Bayındırlık Bakanlığınca Trabzon'da inşa edilen ve Eskişehir'deki ile beraber memleketimizin meydanları sayısı 23 ü bulmuştur. Bunların 15 i beton ve asfalt pistlidir. 8 i toprak meydandır.

Beton veya asfalt

Toprak

	Beton veya asfalt	Toprak		
Ankara	Konya	Malatya	Antalya	İskenderun
Adana	Afyon	Eskişehir	Gazianteb	Urfa
İstanbul	İlâzığ	Trabzon	Van	Samsun
İzmir	Erzurum	Bursa	Kayseri, Kars	
Balıkesir	Diyarbakır	Sivas		

Bu 23 meydana 16 sinda meydan bürosu tesisine müsait bina mevcuttur. Konya, Sivas, Urfa, Van, Erzurum ve Eskişehir olmak üzere 6 meydana müsait bina bulunmadığından şehirdeki çalışma yeri kira ile tutulmaktadır. Bundan başka İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da bilet satışı için

büro binaları ve meydanı bulunan bütün yerlerde kara taşıtları için idare garajlar kiralamaktadır.

Hangarlar ve tamir atelyeleri

Hava meydanlarımızın 8 zinde uçak hangarları mevcuttur. (Ankara, Afyon, Antalya, Samsun Adana, Yeşilköy, İzmir ve Erzurum). Hangarı olmayan meydanlarda uçaklar konaklamamaktadır.

İdarenin tamir atelyeleri Ankara hava meydanında toplanmaktadır. Faaliyet dolayısıyla icabeden revizyonlar, tadiller, bazı parçaların imali ve idareye ait diğer nakil vasıtaları ve cihazların tamiri bu atelyelerde, eldeki imkânlar fevkında, ve güzel olarak yapılmaktadır. Ayrıca İstanbul'da daha büyük bir tamir atelyesi inşa edilmektedir.

1953 Hava programına göre İşletme giderleri

	Benzin (54.95 Kr.)	
	Litre	Tutarı : Lira
İç hatlar	7.071.515	3 885 779
	Benzin (22.72 Kr.)	
	Litre	Tutarı : Lira
Dış hatlar	536.936	121 991
	Uçak yağı (91 Kr.)	
	Litre	Tutarı : Lira
İç ve dış hatlar	152.216	138 516
	Alkol (180 Kr.)	
	Litre	Tutarı : Lira
İç ve dış hatlar	17.804	34 047
		4 180 333 Lira toplamı

İç hava seferleri için kullanılan benzinlerin de dış hava seferlerinde olduğu gibi, havacılığımızın gelişmesi bakımından gümrüğe tâbi tutulmaması şayanı temennidir.

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün bünye ve faaliyetine dair izahat verildikten sonra 1953 Bütçesini kısaca tahlil edelim.

Geçen yıla nazaran artışlar

B.	M.	Artış	
201	12	6 600	Gerekçede yazıldığı gibi terfi eden 5 memurun derece farkları olup istek kanunudur.
202	11	900	Gerekçede izahat vardır. İstek yerindedir.
202	21	309 900	Bu artış 3 sebepten ileri gelmektedir. A) Bayındırlık Bakanlığınca inşa edilip 1953 te idareye teslim edilecek tesislerde istihdam edilmek üzere 25 personel için 101 700 lira. B) Hükümetimiz tarafından imza edilmiş olan Sivil Havacılık Anlaşmasına ait 4149 sayılı Kanun gereğince hava ulaştırma seyrüsefer emniyeti.

tini temin için, yeniden kurulacak olan trafik işleri için İdare kedrosunda mevcut 74 personele ilâveten 64 personel eklenmiş ve bu suretle 205 200 lira fazla ödenek istenmiştir.

C) 10 kaptan pilotun Bakanlar Kurulunca 650 lira aylık ücretleri 625 liraya indirildiğinden hakkı müktesepelerini karşılamak üzere 3 000 lira fazla ödenek istenilmiştir ki, ceman 309 900 lira etmektedir. Bu ödenğin ödenmesi gerekir.

209 11 17 441 Memur, ücretli ve hizmetliler ödenek tutarı olan 3 199 902 liranın % 5,5 üzerinden hesap edilmiştir.

209 12 3 171 Gerekçede izah edilmiştir.

209 14 879 Gerekçede izah edilmiştir.

211 10 18 666 Hava programına göre ve 5213 sayılı Kanun gereğince hesabedilerek ödenek istenilmiştir. Bu hesabın istinat ettiği bazı rakamlar şunlardır :

1953 yılında :

Yurt içi	3 475 226	kilometre
Talim ve terbiye	510 000	»
Yurt dışı	291 720	»
Ekstra, yardım ve hususi kira	29 172	»

olmak üzere ceman 4 306 118 kilometrelik uçuş derpiş olunmuştur. Bir uçuşta 4 personel bulunmaktadır. Hava seferleri için terbiye ve hususi kiralar için kaptan pilota kilometre başına 2 kuruş ve diğer 3 personele 1,25 kuruş ve tecrübe uçuşlarında ise toptan kilometre başına 12 kuruş tazminat verilmektedir. Dış seferlere çıkan mürettebattan herbirine 30 zar lira yevmiye verilmektedir.

302 12 500 Yeni açılan meydanların teşkilâtı dolayısıyla az bir ödenek fazla istenmiştir.

302 20 269 750 Terminal binasının tefriş keşfi 550 000 liradır. Yeşilköy'de 4 000 000 liraya inşa edilmiş terminal binasının 150 bin liralık kısmı tefrişi işi 1952 de ihaleye çıkarılmış ise de tâlip çıkmamıştır.

Bu 150 bin liralık işin ihale edileceği düşüncesiyle geri kalan 400 000 liralık ödenek bütçede teklif edilmiştir. Bu vaziyet karşısında burada teklif edilen ödenek kabul edilse dahi sene içinde ek ödenek istenmesi zaruridir. Binaenaleyh 1952 de sarfedilmeyen ve nakit olarak devredilecek 150 bin liranın bir taraftan gelir bütçesinde geçen yıldan devreden nakit bölümüne ve diğer taraftan A/1 bütçesinde bu maddeye 150 bin liranın eklenmesi şeklen doğrudur. Diğer 22 meydanın tefrişini karşılamak üzere 25 000 lira istenmiştir.

Ancak; terminal binasının tefrişi için yarım milyonu aşan muazzam bir masraf yapmanın yerinde olmadığını ve bunun memleketimizin mali imkânlarıyla mütenasip bulunmadığı kanaatini taşıyoruz.

İdare ile yaptığımız temas neticesinde bu binanın bir an evvel servise açılması matlup olduğundan tefriş işinin de 1953 yılında yaptırılması kararlaştırılmış ve ancak, zaruri olmayan kısımların projeden

B. M. Artış

çıkartılarak mümkün olan âzami tasarrufla eksiltme işinin yapılması uygun görülmüştür. Mümkün olan tasarrufun sağlanması temennisiyle bu ödeneğin yukarıdaki izahat veçhile 1953 yılı için 550 000 lira olarak kabulü zaruridir.

302	36	10 000	Gerekçede izahat vardır, istek yerindedir.
302	40	10 000	» » » » » »
305	12	5 000	» » » » » »
307	40	15 000	» » » » » »
309	31	130 000	Gerekçede kâfi izahat vardır. Aldığımız malûmata ve müfredat cetveli üzerinde yaptığımız tetkikata göre bu ödeneğin yetmeyeceği muhakkaktır. Esasen idare ilk teklifinde 600 000 lira ödenek istemiştir. Bu tertibe eklenmesi zaruri olan asgari 100 000 lira ile 309 ncu bölümün 42 nci hava taşıtları donatım ve onarım giderleri tertibine 100 000 liranın eklenmesini teklif ediyoruz.
309	32	15 000	Gerekçede izahat vardır, istek yerindedir.
309	41	1 115 214	Gerekçede ve raporun baş tarafında mukni izahat vardır.
412		7 000	İstek yerindedir.
421		1 000	» »

A/1 bütçesinde geçen yıla nazaran istenilen eksik ödenekler

201	11	300	(Eksilen miktar)
204		2 000	» »
302	50	10 000	» »
304	21	5 000	» »
307	50	15 000	» »
		32 300	Yekûn

Bu ödenek indirme tekliflerinin bir kısmı zaruri bir kısmı ise tasarruf tedbirlerinden ileri gelmektedir.

Yatırım Bütçesi teklifi

Geçen yıla nazaran cüzi bir değişiklik arz etmektedir.

B. M.

752 30 1953 yılı Bütçe gerekçesinde izah edildiği gibi İngiliz ve Amerikan taksitleri bilhesap geçen yıla nazaran 11 520 liralık bir artma arz etmektedir.

701 10 Bu yıl eldeki binaların onarımı için 150 bin liranın kifayet edeceği tahmin edildiğinden geçen yıla nazaran 23 bin lira eksik istenmiştir.

Yatırım Bütçesi hakkında tekliflerimiz

752 10 Hava taşıtlarının en önemli ihtiyacını karşılayan bu tertibe mevzu ödeneğin kafi gelmeyeceği idare ile yapılan temastan anlaşıldığından 100 bin liranın ayrıca eklenmesi ni teklif ediyoruz.

Gelir Bütçesi

1953 yılında bilet satış geliri 5 790 000, bagaj geliri 240 000 ve çeşitli gelir olarak da 970 000 lira tahmin edilmektedir ki, ceman geçen yıla nazaran 1 400 000 lira fazlasıyla 7 milyon lira etmektedir.

302 nci bölümün 20 nci iller döşeme tertibine eklenecek 150 bin liranın geçen yıldan devrolunacak nakit miktarına ve 309 ncu bölümün 31 ve 42 nci maddeleriyle 752 nci bölümün 10 ncu maddesine eklenmesi gereken 100 bin liradan 300 bin liraya karşılık gelir bütçesinin bilet geliri maddesine ilavesi suretiyle umumi gelir miktarının 7 000 000 liradan 7 450 000 lira olarak kabulünü teklif etmiş oluyoruz.

Devlet Havayolları İdaresi gelirinin bugüne kadar takip ettiği artma seyrine göre teklif ettiğimiz bu rakam realiteye yakındır.

Devlet Havayolları 1953 mali yılı Bütçesine dair etüd, mütalâa ve tekliflerimizi Yüksek Komisyona arz ediyoruz.

Erzincan Milletvekili
Raportör
Nahid Pekcan

Siiird Milletvekili
Raportör
Dr. Bakı Erden

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/477

Karar No. 43

31. I. 1953

Yüksek Reisliğe

Ulaştırma Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekâlleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 28. XI. 1952 tarihli ve 71 - 2480 sayılı tezkeresiyle gönderilen Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanunu lâiyhası komisyonumuza havale olunmakla, Ulaştırma Vekili, Devlet Havayolları Umum Müdürü ve Maliye Vekâleti Bütçe ve Mali Kontrol Umum Müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesini komisyonumuz adına tetkik eden rapörtörün raporu incelendikten ve Umum Müdürlüğün faaliyetini ilgilendiren hususlar hakkında sorulan sualler Ulaştırma Vekili ve Devlet Havayolları Umum Müdürü tarafından cevaplandırıldıktan sonra bütçenin fasıl ve maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

1953 yılı Bütçe Kanunu lâiyhasına ilişik ve cari masraf tertiplerini ihtiva eden (A/1) işaretli cetvel yekûnu 1952 yılına nispetle (2 103 715) lira fazlasiyle (10 451 934) lira ve (A/2) işaretli cetvelde gösterilen yatırımlar ise (11 480) lira noksaniyle (2 742 555) lira olarak Hükümetçe tesbit ve teklif olunmuştur.

Komisyonumuzca (A/1) işaretli cetvelde yazılı fasıl ve maddeler üzerinde yapılan incelemelerde 302 nci fasılın 20 nci (Döşeme) maddesine Yeşilköy'de yapılmış olan hava binasının tefriği için mevzu tahsisatın kifayet etmeyeceği rapörtörümüz tarafından ifade edilmiş ve bu maddeye (150 000) lira ile gösterilen lüzum ve zaruretlere binaen 309 ncu fasılın 31 nci (İller yer ve deniz taşıtları Elektrojen grupları, buharlı kazanlar ve diğer tesisleri işletme giderleri) maddesine (100 000) ve 42 nci (Hava taşıtları donatım ve onarım giderleri) maddesine de (100 000) liranın ilâvesi hakkındaki teklifler

komisyonumuzca yerinde görülerek kabul edilmiştir. Yatırımlara taallük eden (A/2) işaretli cetvelin 752 nci fasılın 10 ncu (Hava taşıtları, telsiz cihazları, yedek parça satmalma giderleri) maddesine, hava taşıtlarında mevcut telsiz cihazları yerine modern telsiz telefonların konulmasını temin maksadiyle (100.000) liranın ilâvesi kabul edilmek suretiyle (A/1) işaretli cetvel yekûnu (10 801 934) lira ve (A/2) işaretli cetvel yekûnu ise (1 932 555) lira olarak komisyonumuzca tesbit ve kabul edilmiştir.

Bütçe Kanunu lâiyhasına ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün varidatı geçen seneye nispetle (2 092 235) lira fazlasiyle (13 194 489) lira olarak Hükümetçe tesbit ve teklif edilmiştir.

Devlet Havayollarının faaliyet ve inkişafı muvacehesinde ihtiyatlı olarak tahmin ve tesbit edilmiş olan varidatına, masraf cetvellerine komisyonumuzca ilâve olunan (450 000) lira, aksettirmek suretiyle (B) işaretli cetvel de komisyonumuzca (13 644 489) lira olarak tesbit ve kabul edilmiştir.

Lâiyhanın 1 ve 2 nci maddelerine komisyonumuzca tesbit olunan rakamlar yazılmak ve mütaakıp maddelerinde kelime değişiklikleri yapılmak ve yürürlük maddeleri de şeklen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanunu lâiyhası, ekleri cetveller ile birlikte, umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Bursa
K. Yılmaz

Reis V.
Giresun
M. Şener

Sözcü
İstanbul
H. Heman
Ankara
M. Bayramoğlu
Diyarbakır
M. Elinci
Erzincan
N. Pekcan

Kâtip
Sivas
H. İmre
Çanakkale
K. Akmanlar
Elazığ
Ö. F. Sanaç
Hekimşir
A. Potuoğlu

Giresun
H. Erkmen
İstanbul
M. Sarol
Kırklareli
Ş. Bakay
Siird
B. Erden
Van
Muhâlifim
F. Melen

İstanbul
S. Oran
İzmir
B. Bilgin
Kırşehir
R. Özdeş
Trabzon
S. F. Kalaycıoğlu
Zonguldak
H. Balık

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1953 yılı
Bütçe kanun tasarısı*

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1953 Bütçe yılı yatırımlar dışında kalan giderleri için, bağlı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (10 451 934) lira ve yatırım giderleri için de, bağlı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (2 742 555) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1953 Bütçe yılı giderlerine karşılık olan gelirler, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (13 194 489) lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünce 1953 Bütçe yılı içinde elde edilecek gelir çeşitlerinden her birinin dayandığı hükümler, bağlı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı gelirlerin tarh ve tahsiline 1953 Bütçe yılında da devam olunur.

MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanununun 19 neu maddesine giren hizmetlilerine ait kadrolar, bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde vâkı ücret değişiklikleri dolayısıyla geçen yıla nazaran almakta buldukları ücretleri azalmış olanlara aradaki farkların ödenmesine devam edilir.

3656 sayılı Kanununun 9 neu maddesi gereğince geçici mahiyetteki hizmetliler için Bakanlar Kurulu kararıyla kadro alınabilecek tertipler, bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Bu kadrolar, ertesi yıl bütçe tasarısıyla Büyük Millet Meclisine sunulur ve bunların eldeki kadrolara ek olmaması şarttır.

MADDE 5. — Devlet Havayollarında uçaklar üzerinde, uçakların uçuşa hazırlanmasında, telsiz ve diğer fennî vasıta ve cihazlarda bilfiil çalışan personele bir yıl içinde ücretlerinin iki aylık tutarını geçmemek üzere idarece tesbit edilecek esaslar dairesinde ikramiye verilebilir.

MADDE 6. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün mühendis, pilot, makinist ihtiyacı noksanları gerektiğe Millî Savunma Bakanlı-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı
Bütçe Kanunu lâyihası*

MADDE 1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1953 Bütçe yılı yatırımlar dışında kalan masraflar için, bağlı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (10 801 934) lira ve yatırım masrafları için de, bağlı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (2 842 555) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1953 Bütçe yılı masraflarına karşılık olan varidat bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (13 644 484) lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünce 1953 Bütçe yılı için de elde edilecek varidat çeşitlerinden her birinin dayandığı hükümler, bağlı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı varidatın tarh ve tahsiline 1953 Bütçe yılında da devam olunur.

MADDE 4. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanununun 19 neu maddesine giren hizmetlilerine ait kadrolar, bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde vâkı ücret değişiklikleri dolayısıyla geçen yıla nazaran almakta buldukları ücretleri azalmış olanlara aradaki farkların ödenmesine devam edilir.

3656 sayılı Kanununun 9 neu maddesi gereğince geçici mahiyetteki hizmetliler için İcra Vekilleri Heyeti kararıyla kadro alınabilecek tertipler, bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Bu kadrolar, ertesi yıl bütçe lâyihasıyla Büyük Millet Meclisine sunulur ve bunların eldeki kadrolara ek olmaması şarttır.

MADDE 5. — Devlet Havayollarında uçaklar üzerinde, uçakların uçuşa hazırlanmasında, telsiz ve diğer fennî vasıta ve cihazlarda bilfiil çalışan personele bir yıl içinde ücretlerinin iki aylık tutarını geçmemek üzere idarece tesbit edilecek esaslar dairesinde ikramiye verilebilir.

MADDE 6. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün mühendis, pilot, makinist ihtiyacı noksanları gerektiğe Millî Savunma

Hü.

ğının uygun bulması üzerine bu Bakanlıkça temin olunur. Bu suretle geçici olarak Hava Yolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk, kilometre uçuş paraları ile ikramiyeleri Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü bütçesinden ödenir.

MADDE 7. — Geçen yıl borçları bölümündeki ödenek üstünde çıkan ve 1952 yılı Bütçesinin ait olduğu tertiplerinde karşılığı bulunan borçlar, ilgili oldukları hizmet bölümlerinden bu bölüme Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

1937 - 1951 Bütçe yıllarına ait olup da Muhasebeî Umumiye Kanununun 93 ncü maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçesinde bulunan borçlar 1953 yılı Bütçesinin ilgili hizmet tertiplerinden veya 3 ve 4 ncü kısım bölümleriyle yatırım bölümleri artıklarından eski yıllar borçları bölümüne Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

MADDE 8. — Gider bölümlerinden yapılacak harcamalara ilişkin formül, bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanun 1 Mart 1953 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
A. Menderes	Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
M. Alakant	O. Ş. Çiçekdağ
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
S. Kurtbek	E. Menderes
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
F. Köprülü	H. Polatkan
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. İleri	K. Zeytinoglu
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
E. Güreli	Dr. E. H. Üstündağ
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
	N. Ökmen
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
Y. Üresin	S. Ağaoğlu
İşletmeler Bakanı ve	
Güm. ve T. B. V.	
S. Yırcalı	

B. K.

Vekâletince uygun bulması üzerine bu Vekâletçe temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma Bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk, kilometre uçuş paraları ile ikramiyeleri Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü Bütçesinden ödenir.

MADDE 7. — Geçen yıl borçları faslındaki tahsisat üstünde çıkan ve 1952 yılı Bütçesinin ait olduğu tertiplerinde karşılığı bulunan borçlar, ilgili oldukları hizmet fasıllarından bu fasıla Maliye Vekâletince aktarılacak tahsisatlardan ödenir.

1937 - 1951 Bütçe yıllarına ait olup da Muhasebeî Umumiye Kanununun 93 ncü maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçesinde bulunan borçlar 1953 yılı Bütçesinin ilgili hizmet tertiplerinden veya 3 ve 4 ncü kısım fasıllarıyla yatırım fasılları artıklarından eski yıllar borçları faslına Maliye Vekâletince aktarılacak tahsisatlardan ödenir.

MADDE 8. — Masraf fasıllarından yapılacak harcamalara ilişkin formül bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanun 1 Mart 1953 ten itibaren mer'idir.

MADDE 10. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Ulaştırma Vekilleri memurdur.

A/1 - CETVELİ

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonea kabul edilen Lira
<i>İkinci kısım - Personel masrafları</i>					
I - Maaşlar ve ücretler					
201		Maaşlar			
	11	Merkez memurları maaşı	177 000	176 700	176 700
	12	Vilâyetler memurları maaşı	44 100	50 700	50 700
	21	Merkez memurları açık maaşı	1	1	1
	22	Vilâyetler memurları açık maaşı	1	1	1
		Fasıl yekûnu	221 102	227 402	227 402
202		Ücretler			
	11	Merkez memurları ücreti	36 600	37 500	37 500
	12	Vilâyetler memurları ücreti			
	21	Merkez hizmetlileri ücreti	2 579 099	2 888 999	2 888 999
	22	Vilâyetler hizmetlileri ücreti	1	1	1
		Fasıl yekûnu	2 615 700	2 926 500	2 926 500
204		Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri	162 000	160 000	160 000
II - Başka haklar					
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar			
	11	Merkez memurları çocuk zammı	7 500	7 500	7 500
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	3 400	3 400	3 400
	21	Merkez memurları doğum yardımı	600	600	600
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı	400	400	400
	31	Merkez memurları ölüm yardımı	1 500	1 500	1 500

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	32	Vilâyetler memurları ölüm yardımı	500	500	500
	40	Yakacak zammı	250	250	250
		Fasıl yekûnu	14 150	14 150	14 150
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500	1 500	1 500
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler			
	11	% 5 ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkı	156 024	173 465	173 465
	12	% 1 ek ödenek	28 368	31 539	31 539
	13	Emekli ikramiyesi	20 000	20 000	20 000
	14	Sandık yönetim masrafları	7 864	8 743	8 743
	15	Diğer ödemeler	9 000	9 000	9 000
		Fasıl yekûnu	221 256	242 747	242 747
210		Temsil tahsisatı	1 800	1 800	1 800
211		Personele verilecek munzam ücretlerle tazminat ve ikramiyeler			
	10	5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş parası, tazminat ve başka masraflar	256 372	275 032	275 032
	20	Bütçe Kanununun 5 nci maddesi gereğince verilecek ikramiyeler	40 000	40 000	40 000
		Fasıl yekûnu	296 372	315 032	315 032
214		3424 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince uçak kazasında ölenlerin ailelerine verilecek tazminat	20 000	20 000	20 000
221		Emekli, dul ve yetim maaşları	2 750	2 750	2 750
		İkinci kısım yekûnu	3 556 630	3 911 881	3 911 881

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyoneca kabul edilen Lira
<i>Üçüncü kısım - Yönetim masrafları</i>					
301		Merkez daireleri büro masrafları			
	10	Kırtasiye	4 000	4 000	4 000
	20	Döşeme	920	920	920
	30	Demirbaş	3 280	3 280	3 280
	40	Öteberi masrafları	10 000	10 000	10 000
	50	Aydınlatma	1 000	1 000	1 000
	60	Isıtma	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	20 200	20 200	20 200
302		Vilâyetler büro masrafları			
	10	Kırtasiye	2 000	2 500	2 500
	20	Döşeme	155 250	425 000	575 000
	30	Demirbaş	4 750	14 750	14 750
	40	Öteberi masrafları	10 000	20 000	20 000
	50	Aydınlatma	55 000	45 000	45 000
	60	Isıtma	19 400	19 400	19 400
		Fasıl yekûnu	246 400	526 650	676 650
303		Basılı kâğıt ve defter	19 000	19 000	19 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları			
	11	Merkez posta ve telgraf ücreti	5 000	5 000	5 000
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücreti	1 000	1 000	1 000
	21	Merkez telefon masrafları	15 000	10 000	10 000
	22	Vilâyetler telefon masrafları	50 000	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	71 000	66 000	66 000
305		Kira bedeli			
	11	Merkez	11 000	11 000	11 000
	12	Vilâyetler	35 000	40 000	40 000
		Fasıl yekûnu	46 000	51 000	51 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
306		Giyeceler	115 000	115 000	115 000
307		Yolluklar			
	10	Sürekli görev yolluğu	10 000	10 000	10 000
	20	Geçici görev yolluğu	25 000	25 000	25 000
	0	Müfettişler yolluğu	0	0	0
	40	Ecnebi memleketler yolluğu	15 000	30 000	30 000
	50	Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yolluk ve başka masrafları	30 000	15 000	15 000
		Fasıl yekûnu	80 000	80 000	80 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları			
	11	Merkez	2 000	2 000	2 000
	12	Vilâyetler	2 000	2 000	2 000
		Fasıl yekûnu	4 000	4 000	4 000
309		Taşıtlar masrafları			
	21	Merkez yer taşıtları işletme masrafları	2 000	2 000	2 000
	22	Merkez yer taşıtları donatım ve onarım masrafları	1 000	1 000	1 000
	31	Vilâyetler yer ve deniz taşıtları elektrojen gurupları, buharlı kazanlar ve diğer tesislerin işletme masrafları	270 000	400 000	500 000
	32	Vilâyetler yer ve deniz taşıtları elektrojen gurupları, buharlı kazanlar ve diğer tesislerin donatım ve onarım masrafları	85 000	100 000	100 000
	41	Hava taşıtları işletme masrafları	2 868 989	4 184 203	4 184 203
	42	Hava taşıtları donatım ve onarım masrafları	500 000	500 000	600 000
	50	Çeşitli işletme masrafları	183 000	183 000	183 000
		Fasıl yekûnu	3 909 989	5 370 203	5 570 203
		Üçüncü kısım yekûnu	4 511 589	6 252 053	6 602 053

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>Dördüncü kısım - Daire hizmetleri</i>					
403		Temsil masrafları	5 000	5 000	5 000
407		Geri verilecek paralar ve bilet satış komisyonu	70 000	70 000	70 000
408		Artırma; eksiltme ve ihale komisyonlarına iştirak edecek üyelerin huzur ücretleri	500	500	500
412		Sihhi gereçler	20 000	27 000	27 000
414		Taşıma masrafları	10 000	10 000	10 000
417		Vergi ve resimler	15 000	15 000	15 000
418		Faiz acyo ve para taşıma masrafları	10 000	10 000	10 000
419		Mahkeme masrafları	7 000	7 000	7 000
421		Posta ve eşya nakil tazminatı	0	1 000	1 000
451		Yayın masrafları			
	10	Satınalma ve abone	6 500	6 500	6 500
	20	Başka her çeşit yayın ve propaganda masrafları	35 000	35 000	35 000
Fasıl yekûnu			41 500	41 500	41 500
452		Staj için ecnebi memleketlere gönderilecek uçak personel ve teknisiyenlerin yolluklarıyla başka her çeşit masrafları	25 000	25 000	25 000
458		Havacılık kongre ve konferanslarına iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları	5 000	5 000	5 000
461		Pasif korunma masrafları	6 000	6 000	6 000
Dördüncü kısım yekûnu			215 000	223 000	223 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>Beşinci kısım - Borçlar</i>					
501		Geçen yıl borçları	60 000	60 000	60 000
502		Eski yıl borçları			
	10	1948 - 1951 yılları borçları	4 999	4 999	4 999
	20	1937 - 1947 » »	1	1	1
Fasıl yekûnu			5 000	5 000	5 000
Beşinci kısım yekûnu			65 000	65 000	65 000
KISIMLAR YEKÛNU					
İkinci kısım yekûnu			3 556 630	3 911 881	3 911 881
Üçüncü kısım yekûnu			4 511 589	6 252 053	6 602 053
Dördüncü kısım yekûnu			215 000	223 000	223 000
Beşinci kısım yekûnu			65 000	65 000	65 000
UMUMİ YEKÛN			8 348 219	10 451 934	10 801 934

A/2 - CETVELİ

E.	M.	Tahsisatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>Yatırımlar</i>					
I - Onarmalar					
701		Meydanlar, istasyon binaları hangar, atelyeler onarımı			
	10	Meydan binaları onarımı	173 000	150 000	150 000
	20	Pist onarımı	600 000	600 000	600 000
		Fasıl yekûnu	773 000	750 000	750 000
711		Makina araç ve gereçler onarımı	10 000	10 000	10 000
II - Satınalma, yapma, tesis ve sermaye tahsisleri					
751		Meydanlar için satın alınacak makina araç ve yedek parça			
	10	Makina araç, yedek parçalar satınalma masrafları	50 000	50 000	50 000
	20	Elektrojen grupları ve yedek parçaları satınalma masrafları	100 000	100 000	100 000
		Fasıl yekûnu	150 000	150 000	150 000
752		Yeniden alınacak taşıtlar ve telsiz cihazları			
	10	Hava taşıtları, telsiz cihazları yedek parça satınalma masrafları	400 000	400 000	500 000
	20	Yer ve deniz taşıtları, telsiz cihazları yedek parça satınalma masrafları	650 000	650 000	650 000
	30	Amerikan - İngiliz kredileriyle satınalınan malzeme bedelinin taksitleri olup Hazineye ödenecek paralar	371 035	382 555	382 555
	40	Motör revizyon atelyesi için satın alınacak gereçler	400 000	400 000	400 000
		Fasıl yekûnu	1 821 035	1 832 555	1 932 555
		Yatırımlar yekûnu	2 754 035	2 742 555	2 842 555

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1952	1953 yılı için	
			Yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonce tahmin edilen Lira
1		İşletme varidatı			
	1	Meydanlar bilet varidatı	4 670 000	5 790 000	6 090 000
	2	Meydanlar bagaj varidatı	200 000	240 000	240 000
		Fasıl yekûnu	4 870 000	6 030 000	6 330 000
2		Çeşitli varidat			
	1	Konma - konaklama varidatı	160 000	185 000	185 000
	2	Posta nakliye varidatı	130 000	150 000	150 000
	3	Hususi uçak kira varidatı	215 000	400 000	400 000
	4	Gazete nakliye varidatı	150 000	150 000	150 000
	5	Seyahatten vazgeçen yolcular- dan alınan % 20 % 30 tazminat	32 400	35 000	35 000
	6	İdareye ait binaların kira va- ridatı	30 600	30 600	30 600
	7	Düşünülmeyen varidat	12 000	19 400	19 400
		Fasıl yekûnu	730 000	970 000	970 000
3		Hazineden yardım			
	1	Yatırım dışında kalan masraf- lar için	432 139	813 738	813 738
	2	Yatırımlar için	2 754 035	2 742 555	2 742 555
		Fasıl yekûnu	3 186 174	3 556 293	3 556 293
4		Geçen yıldan devrolunan nakit mevcudu	2 316 080	2 638 196	2 788 196
		UMUMİ YEKÜN	11 102 254	13 194 489	13 644 489

C - CETVELİ

Vergilerin, resimlerin ve başka varidatın dayanakları

Nev'i	Tarihi	Numarası	Ö Z E T İ
Kanun	3 . 6 . 1938	3424	Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanunu

E - CETVELİ

F.	M.	Tahsisatın nev'i
204		Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücreti

D - CETVELİ

G.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	G.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
1	Teknisyen	9	625	3	Gemi adamları	1	300
	»	4	550		»	1	200
	Kaptan	1	350		Şoför	2	300
	Makinist	7	550		»	6	250
	»	7	475		»	10	225
	»	13	400		»	32	200
	»	47	350		Başbahçıvan, bahçıvan	1	200
	»	48	300		»	2	150
	»	39	250	4	Ecnebi dil ile yazmaya muk-		
	»	28	225		tedir daktilo	1	400
	Kaptan pilot	20	625		Daktilo	4	200
	Pilot	20	550				372
	»	10	475		Daktilo	4	175
	Makinist (uçucu)	1	625		»	4	150
	»	1	475	5	Şef	5	475
	»	4	350		»	1	400
	»	4	300		»	2	350
	Telsizci (uçucu)	6	350		»	1	300
	»	12	300		Müdür	1	550
	Kamarot (uçucu)	2	250		»	1	475
2	Usta	2	350		»	5	400
	»	8	800		»	5	350
	»	5	250		»	15	300
	»	3	225				
	»	11	200				

G.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	G.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
	Memur	9	400		Bekçi	9	150
	»	2	350		»	45	125
	»	43	300		Dağıtıcı	1	175
	»	122	250		İşçi	2	250
	»	21	225		»	12	200
	»	51	200		»	37	175
	»	3	175		»	43	150
6	Başhademe ve hademe	4	125		»	74	125
	»	45	100		Genel toplam	939	

R - CETVELİ

Umumi Bütçede mütenazırı olan tertipler için mezkûr Bütçe Kanununa bağlı (R) cetvelindeki förmül bu bütçe için de uygulanır.

Fasıl 202 - Madde 21 — Merkez hizmetliler ücreti

Meydanlarda muhasebe teşkilâtı olmadığından buralarda çalıştırılan memur ve personelin ücretleri merkezden ödenmekte ve kış mevsimlerinde veya lüzum görüldüğü takdirde meydanlardaki personelin bir kısmı merkezde çalıştırılmakta olduğundan bu sebebe binaen gerek merkez ve gerekse vilâyetlerdeki hava meydanlarında çalışanlara ait ücretler bu tertipten ödenir.

Fasıl 204 — Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri

Ecnebi uzmanların sözleşmeleri gereğince ödenecek olan aylık ücretleri, mukavelesi gereğince verilecek paralar bu fasıldan ödenir.

Fasıl 211 — Personele verilecek munzam ücretlerle tazminat ve ikramiyeler

5213 sayılı Kanun gereğince uçuş parası, tazminat ve başka masraflar ile onarımı yapılan uçağın tecrübesi esnasında tamirle ilgili işleri kontrol etmek üzere uçakta bulundurulacakların unvanları ne olursa olsun kanunda yazılı kontrolör vasfını haiz olacaklarından tecrübesi yapılacak uçakta bulunacakların vazifeleri tâyin edilmek şartıyla bunlara da beher kilometre için 1,25 kuruş verilir.

Fasıl 306 — Giyecekler

Teknisiyen, teknik malzeme kontrolörü, bilet satış kontrolörü, memur adayı ve daktilolar hariç olmak üzere (D) cetveline dâhil bilûmum hizmetlilerle meydanlarda çalışan sıhhat memurlarına ve bu fasıldaki tahsisatın müsaadesi ve idarece tâyin edilecek esaslar dâhilinde kadın hademe ve doktor gömlekleri, işçilere iş tulumları ile birer takım elbise, palto, ayakkabı, uçucu personele iki yılda bir defa yazlık elbise ve umumi formülde yazılı giyecekler ile İş Kanunu gereğince meydanlarda çalıştırılacak işçilere verilecek tulum, elbise, çizme ve muşamba bedelleri bu tertipten ödenir.

Fasıl 308 — 4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları

Ücretli memurlarla hizmetlilerin tedavi, yol masrafları ile cenaze masrafları da bu tertipten ödenir.

Fasıl 309 - Madde 22 — Merkez yer taşıtları donatım ve onarım masrafları

Madde 32 — Vilâyetler yer ve deniz taşıtları elektrojen grupları, buharlı kazanlar ve diğer tesislerin donatım ve onarım masrafları

Yer ve deniz taşıtları, yangın söndürme, sağlık arabaları, rene, beykin ve elektrojen grupları buharlı kazanların onarımı ve bu onarma işleri için satın alınacak malzeme ve kaynak işlerinde kullanılacak oksijen tüplerinin doldurma bedeli ve onarma işlerinde çalıştırılacak uzman amele yevmiyeleriyle bu işlerle ilişkili başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Madde 41 — Hava taşıtları işletme masrafları

Uçaklara lüzumlu benzin, yağ alkol gibi akar yakıt maddelerinin satınalma bedelleriyle nakliye, gümrük, ardiye, sigorta masrafları ve işletmeyi icabettiren bu gibi masraflar bu tertipten ödenir.

Madde 42 — Hava taşıtları donatım ve onarım masrafları

Uçakların motor revizyonları, telsiz cihazları, gövde ve yoleu koltukları ve kılıflarının onarımı gibi işlerin yaptırılması ve onarım, donatım işlerinde kullanılmak üzere alınacak donatım ve onarım malzemesi ve bunların gümrük, ardiye, sigorta ve nakliye ücretleri, motor revizyon işlerinde çalıştırılacak uzman amele yevmiyeleri, İş Kanunu hükümlerine tevfikân ödenecek paralar ve bu işlerle ilişkin başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Madde 50 — Çeşitli işletme masrafları

(1) Hava seyrüseferleri için lüzumlu olan uçuş hava ve yer telsizleri diyagramları ile uçuş seyrüsefer haritaları, motor, tayyare, telsiz kotları ve frekans kabloları ve teknik tesisatın bakım ve idamelerine ait tablolar, (2) Şikago Anlaşmasına göre uçak ve uçuş personeline bulunması gereken belgeler, (3) Enebi uçaklarda staj yapan uçak personelinin pasaport masrafı, (4) Memleket iç ve dış seferlerine ait uçak manifesto tab'iyesi ve manifestoya yapıştırılacak pul bedelleri ile Gümrük Kanunu gereğince enebi memleketlerden gelecek bagaj, manifesto, pul masrafları, (5) Bu işletme ile ilgili basılı kâğıt ve defterler ile yolculara mahsus bilet, bagaj etiketi, yolcu tarifesi, biletlerin yevmiye kayıt defterleri, yolcu kayıt, bagaj kayıt, bilet satış defterleri tab'iyesiyle bunlara lüzumlu kâğıt bedelleri, (6) Dış seferlerde yolculara ve uçak personeline seyahat esnasında verilecek yiyecek, içecek bedelleri, (7) Yolcu memur ve müstahdemlerin meydan şehir arası gidiş gelişlerine ait taşıt masrafları, (8) Teknik veya idari sebeplerle vâkı olacak sekteler veya mecburi inişlerde yolcu ve personelin bagaj, gazete ve sairinin bilet tarifesinin 17 nei maddesinde yazılı masrafların yapılması, (9) Kaza neticesinde ölenlerin teçhiz, tekfini ve tahnit masraflarıyla ailelerinin bulunduğu mahalle kadar nakilleri ve bunlardan tedavilerine lüzum görülenlerin tedavi ücret ve masrafları, (10) Enebi memleketlerde yapılacak seferler için işletmenin temini maksadiyle (IATA) Enternasyonal Assaciation şirketine ödenecek paralar, (11) Uçakların işletme işi ile ilgili dış aksamın temizlik işlerinde çalıştırılan amele yevmiyeleri, (12) Uçak koltuk kılıflarının yaptırılması ve bunların yıkama ücreti, (13) Telsiz muhaberatının temini için vâkı olan cereyan bedeli ile akülerin şarj ve gece iniş mahalleriyle apronların tenvirine ait elektrik cereyan bedelleri, (14) Uçaklarda hava tutmasına karşı yolculara verilen kumuk kâğıdı, motor tazyiki için kulağa konulan pamuk mubayaası ve pamuk muhafaza kâğıdı yaptırılması, (15) Enebi memleketlere sefer yapan uçakların konma, konaklama masraflarıyla bunlardan doğan sair masraflar ve işletme ile ilişkili başka her çeşit masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 403 — Temsil masrafları

Umumi Bütçeye ait (R) cetvelindeki izahat üzerine yapılacak masraflar ve uçak ârzasında ölen uçuş personeli için yaptırılacak mezar masrafları ve benzeri karşılıkları bu tertipten ödenir.

Fasıl 412 — Sıhhi gereçler

Umumi Bütçeye ait (B) cetvelindeki izahat üzerine yapılacak masraflar ve asit işleriyle çalışan akümülatöreü yamağı ile boyacıya sâfi olarak verilecek süt veya yoğurt bedelleri bu tertipten ödenir.

Fasıl 417 — Vergi ve resimler

5237 sayılı Belediye Gelirler Kanunu gereğince ödenecek vergilerle meydan ve idare binalarına ait bina, tenvirat, tanzifat vergileri ve diğer vergi ve resimler bu tertipten ödenir.

Fasıl 418 — Faiz acoo ve para taşıma masrafları

Banka ve postalarla yapılan para nakil masrafları ve pul bedelleri ile bu işlerle ilgili başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 419 — Mahkeme masrafları

Mahkeme harçları, baro kayıt ücreti icra masrafları avukatlık ücreti ve bu husustaki masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 452 — Staj için ecnebi memleketele gönderilecek uçak personel ve teknisiyenlerin yollukla-riyle başka her çeşit masrafları

Staj için ecnebi memleketele gönderilecek uçak personeli ile teknisiyenlerin meslekî bilgilerini artırmak maksadiyle vâkı olacak seyahat için tahakkuk edecek yolluk ve başka masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 458 — Havacılık Kongre ve konferanslarına iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları

Kongre ve konferanslara gidecek memurların yollukları ve bunlar tarafından konferansın devam ettiği müddetçe yapılacak telefon ve temsili masraflar ile bu tertiple ilgili başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 701 — Meydanlar, istasyon binaları, hangar ve atölyeler onarımı

Madde 10 — Meydan binaları onarımı

Binaların, portatif evlerin atölye ve hangarlarla telsiz, radyo, elektrik ve su işleri gibi sabit tesislerin onarılması ve civarlarının tanzimi bunlar için yapılacak ilâve inşaat ile (20 000) liraya kadar sabit tesislerin onarılması ve civarlarının tanzimi, bunlar için yapılacak ilâve inşaat ile (20 000) liraya kadar küçük yapıların yapılması ve mevcut meydanların emniyeti için istimliâk edilecek arazi bedeli ile tapu harçları ve hariçte yaptırılacak plân ve keşifler için ödenecek keşif ücreti ile nezaret edecek fen adamlarına ödenecek paralar ve bu binaların onarılmasında kullanılmak üzere satın alınacak onarma malzeme bedeli ile bu hususta çalıştırılacak amele yevmiyeleri ve bu işlerle ilişkin başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Madde 20 — Pist onarımı

Mevcut meydan pistleriyle meydana ait sabit tesislerin onarılması ve bunların onarılması için satın alınacak malzeme bedeli ile bu hususta çalıştırılacak amele yevmiyeleri ve pist onarımı ile ilişkin başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 751 - Madde 10 - 20 — Meydanlar için satın alınacak makine, araç ve yedek parçalar

Meydanların pist tamiratında kullanılmak üzere satın alınacak mazot makinesi, traktör, silindir ve asfalt yapmaya mahsus tava, kazan, kazma, kürek küskü gibi alet ve edavat ile meydan tamiratında kullanılacak çalı süpürgesi ve inşaat malzemesi nakline mahsus araç ve elektrojen grupları ile yedek parça satınalma bedelleri ve bunların tesis masrafları, nakliye, gümrük, ardiye, si-

gorta ve anbalâj masrafları ve bu işlerle ilişkili başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 752 — Yeniden alınacak taşıtlar ve telsiz cihazları

Madde 10 — Hava taşıtları, telsiz cihazları yedek parça satınalma masrafları

Madde 20 — Yer ve deniz taşıtları, telsiz cihazları yedek parça satınalma masrafları

Hava, deniz ve yer taşıtları ile telsiz cihazları ve yedek parçaları, lüzumlu lastik, cam gibi bunlarda kullanılacak malzemenin satınalma bedelleri, nakliye, ardiye, gümrük, sigorta masrafları ve eenebi memleketlerden satınalınacak malzemelere ait posta, telgraf, telefon masrafları ve bu satınalmalarla ilişkin başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Madde 40 — Motor revizyon atölyesi için satınalınacak gereçler

Motör revizyon atölyesi için satınalınacak makine alet ve edevat ile atölyeye lüzumlu yedek parça satınalma bedeli, nakliye, sigorta, gümrük, ardiye ve anbalâj masrafları ile bu satınalmalarla ilişkin başka bütün masraflar bu tertipten ödenir.

1952 yılı Gider Bütçesinin 204 ncü yabancı uzmanlar ve tercümanlar tertibine ait kadro cetvelidir

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Görevün çeşidi	Aded	Lira	Ay	Tutarı
204		Yabancı uzman ve hizmetliler ile bunlara yardımcı personelin ücretleri	Motör revizyon uzmanı [1] Radyo ve renk tamir ve ayar uzmanı [1] Sivil havacılık uzmanı [1] Hava trafik kontrol uzmanı [1] Tercüman [1] Hava meydanları organizasyon uzmanı [1]	1 1 1 1 1 1	3 710 3 710 1 610 1 610 625 1 610	12 12 12 12 12 12	44 520 44 520 19 320 19 320 7 500 (*) 19 320
			Telsiz uzmanı	1	365	12	4 380 (**)
					12 875		154 500
					13 240		158 880

(*) Bakanlar Kurulunun (9 . IV . 1952 tarih ve 3/14775) ve

(**) (15 . IV . 1952 tarih ve 3/14830) sayılı kararlarıyla istihdam edilmektedir. Yapılan sözleşmeye göre uzmanların her birine ayda (600) Amerikan dolarından başka, ayrıca Türkiye'de buldukları müddetçe her ay iase ve ibate karşılığı olarak (350) dolar mukabili Türk lirası ödenecektir.

[1] Mart 1952 başından Şubat 1953 sonuna kadar.